

9. szám.

1890. szeptember 1-én.

II. évfolyam.

BUDAPESTI
SAKK-SZEMLE.

FOLYÓIRAT A SAKKJÁTÉK KÖRÉBŐL
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Országos Széchényi Könyvtár

KIADJA

A „BUDAPESTI SAKKOZÓ-TÁRSASÁG“

BUDAPEST

ROBICSEK ZSIGMOND KÖNYVKERESKEDÉSE

Nagykorona-utca 9.

BUDAPESTI SAKK-SZEMLE.

Kiadja a „Budapesti Sakkozó-Társaság.”

Előfizetési ára egész évre 2 frt félévre 1 frt. Megrendelések a „Budapesti Sakkozó Társaság” címűre küldendők **Budapesten Nádor-utca 14, Velencei kávéh.**

Hétfő, szeptember 1-én.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz **Budapesten, koronaherceg-utca 2. szám alá** küldendők.

Osztrák-magyar sakkszövetség.

Budapest, 1890 augusztus 31-én.

A mai napon alakul meg Grácban az osztrák és magyar sakkozók szövetsége és ez minden valószínűség szerint fontos momentum lesz a magyarországi sakkozás történetében. Számos magyar sakkjátészó van ugyan jelen Grácban, köztük hivatalosan a Budapesti Sakkozó-Társaság két tagja, akik a mi érdekeinknek lelkes szószólói az alakuló gyűlésen; azonban, hogy az osztrák sakkisták túlyomó számával szemben sikerül-e szavuknak érvényt szerezni, az a sakkozók közötti kölcsönös rokonszenv és barátságos, előzékeny jóindulat daczára is kétséges. Mi jó viszonyban vagyunk a külföld sakkegyesületeivel s meglehetősen közeliben az austriai sakkörökkel, hiszen a sakkozás jellege nemzetközi. Ez új sakkszövetség hivatása minket még bensőbbben megbarátkoztatni; kívánjuk, hogy így legyen. Ha azonban érdekeink e szövetségben, — amely joggal csakis teljes paritáson alapúlhat, — a háttérbe szorúlnának, úgy csak a címben lesz meg a szövetség, de tényleg nem, hozzá fognak járulni egyes magyar sakkisták, de a magyar sakkozók zöme nem.

Reméljük azonban a jobbat, hogy az osztrák-magyar sakkszövetség a maga valójában létre jön, kölcsönös hasznára és fejlődésére a sakk kultuszának a monarchiában. S ha ez így létesül, akkor pár éven belül teljesül a magyar sakkozóknak egy régi óhajtása is: Budapest megéri, hogy országos és nemzetközi sakk-kongresszusok és versenyek színhelye lesz. Mert bizony mulasztás már az, hogy e tekintetben annyi kisebb rangú külföldi várostól meg hagyjuk magunkat előzni.

E. Gy.

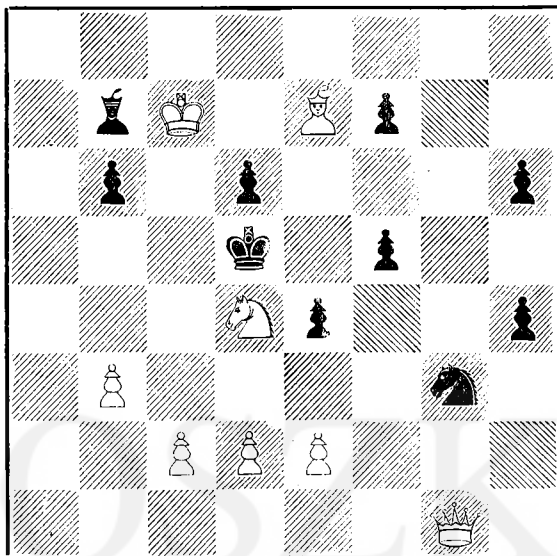
Feladványok.

E rovatunk 6 eredeti feladványt és 2 külföldi újdonságot tartalmaz.

92. sz. feladvány.

Ehrenstein Mórtól, Budapesten.

Sötét.

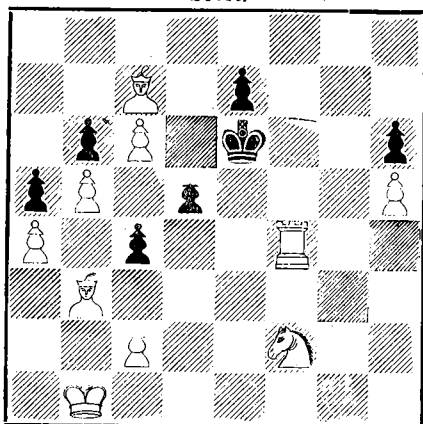
Világos.

Világos indul s a 4-ik lépésre mattot ad.

93. sz. feladvány.

Exner Kornéltól, Budapesten.

Sötét.

Világos.

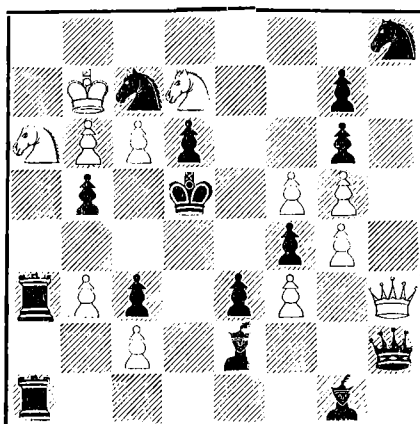
Világos indul s a 4-ik lépésre mattot ad.

94. sz. feladvány.

Németh Pétertől, M.-Tarnóczon.

Ajánlja Bláthy Otto T. urnak.

Sötét.

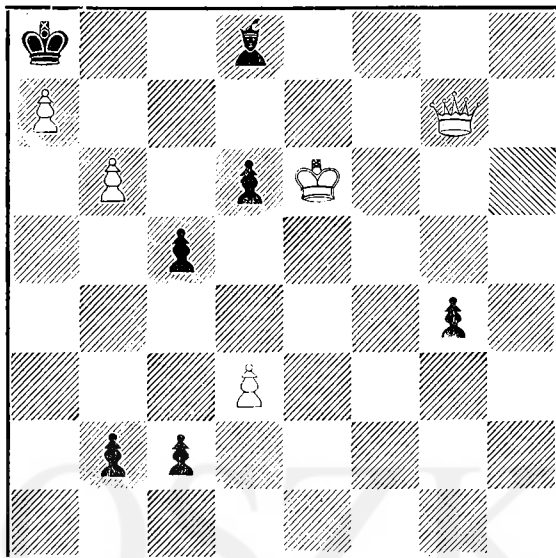
Világos.

Világos indul s a 8-ik lépésre mattot ad.

95. sz. feladvány.

Chocholous Györgytől, Bodenbachban.

Sötét.

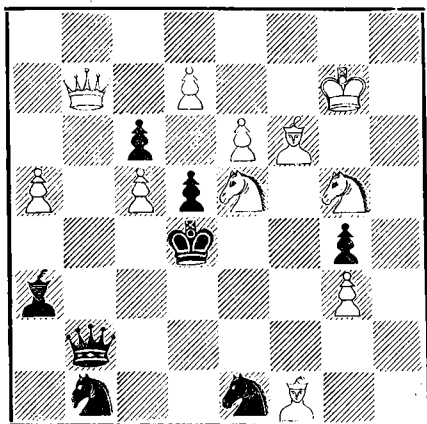
Világos.

Világos indul s a 4-ik lépésre mattot ad.

96. sz. feladvány.

Feigl Miksától, Bécsben.

Sötét.

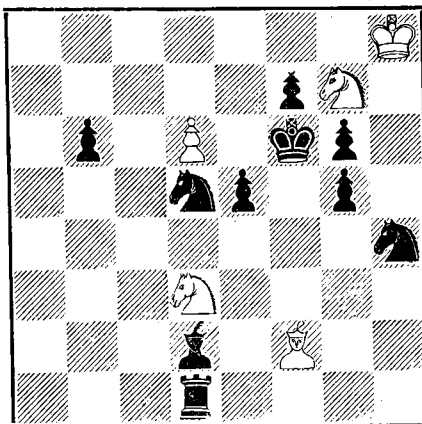
Világos.

Világos indul s a 3-ik lépésre mattot ad.

97. sz. feladvány.

Pap Jenőtől, Miskolczon.

Sötét.

Világos.

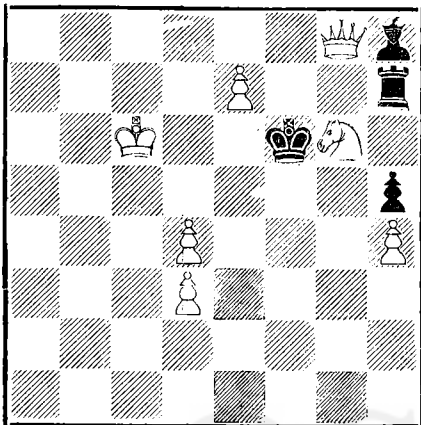
Világos indul s a 3-ik lépésre mattot ad.

98. sz. feladvány.

Laws M. B. G.-től.

*Az »East central Times« pályázatán
ex aequo első díjat nyert.*

Sötét.

Világos.

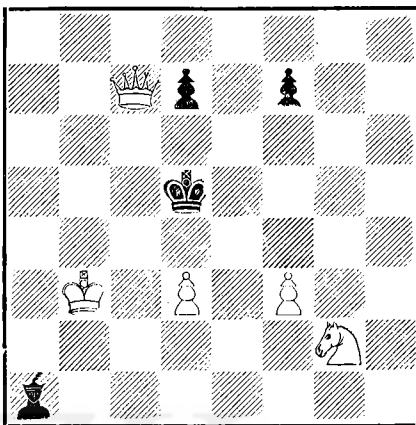
Világos indul s a 2-ik lépésre mattot ad.

99. sz. feladvány.

Taverner M.-től.

*Az »East central Times« pályázatán
ex aequo első díjat nyert.*

Sötét.

Világos.

Világos indul s a 2-ik lépésre mattot ad.

J á t s z m á k.**48. sz. játszma.**

Szabálytalan megnyitás. (Zukertort megnyitása.)

Játszották Berlinben a német sakk mesterek egyesületének első versenyén.

Világos:

Caro Horác.

1) H g1—f3

2) d2—d4

Előnyösebb F c8—g4, mint azt
Csigorin játszotta Steinitz ellen-
ében.

3) c2—c4

4) V d1—b3

5) c4×d5

6) H b1—c3

7) F c1—f4

Mint a „Deutsches Wochenschach“
írja, Lasker háromnegyed órai
gondolkodás után tette meg e lé-
pést, amely után pedig a játszma
tarthatatlanná lett. Sőt játszmáját
azonban egyéb lépés sem igen
menthette volna meg. Legjobb
volt még szerintünk 8) . . . H b8

Sötét:

Lasker E.

d7—d5

F c8—f5

c7—c6

V d8—c8

e6×d5

e7—e6

a7—a6

—a6 9) e2—e3 [9] H c3—b5-re
F f5—c2 10) V c3—e3 F f8—b4†
11) H b5—c3 H g8—e7 következ-
hetik és sötét igen jól áll.] F f8
—b4 10) F f1—b5† K e8—f8 11)
F b5×a6 F b4×c3† 12) b2×c3
b7×a6. Világos jobban áll, de
sötét még erősen tarthatja magát.

8) H c3—a4 B a8—a7

A játszma e lépés után elveszett,
de hát itt már nem volt mentés.
8) . . . F f5—c2-re 8) B a1—c1,
8) . . . H b8—d7-re szintén 9) B
a1—c1 V c8—d8 10) V b3×b7
következett volna.

9) H a4—b6 V c8—d8

10) F f4×b8 V d8×b8

11) V b3—a4 K e8—e7

12) B a1—c1! g7—g5

13) H f3—e5 H g8—h6

14) H b6—c8† Sötét feladja.

49. sz. játszma.

Vezércsel.

Játszották a német sakk mesterek versenyén.

Világos:	Sötét:	
Bardeleben.	Dr. Gottschall.	
1) d2—d4	d7—d5	H e7×f6 18) F f4—d6† H c6—e7.
2) c2—c4	d5×c4	19) H f3—g5 következnék.
3) H g1—f3	c7—c5	17) e5×f6 g7×f6
4) d4—d5	H g8—f6	18) B d1×d7† Az áldozat indokolt.
5) H b1—c3	e7—e6	ugyan, mert világos a legrosszabb
6) e2—e4	a7—a6	esetben is döntetlenné teheti a
7) a2—a4	e6×d5	játszmát, de kielégítő védelem ellen
8) e4—e5	H f6—d7	győzelemre nem vezethet.
9) V d1×d5	F f8—e7	18) . . . F c8×d7
10) F f1×c4	O—O	19) V c4—d3 V a5—a1†
11) a4—a5	H b8—c6	20) H c3—b1 K f7—e8
12) V d5—e4	B f8—e8	21) V d3×h7 B a8—c8
13) F c1—f4	F e7—f6	H c6—b4 a játszmát legalább is
14) O—O—O	V d8×a5	döntetlenné tehetné volna.
15) F c4×f7† A legjobb folytatás.		22) H f3—g5 H c6—d8
15) V e4—d5-re H d7×e5 16) H		Hiba, amelyre a játszma azonnal
f3×e5 F c8—e6 következhethék.		elvész. F f6×g5 még mindig dön-
15) . . . K g8×f7		tetlenné tette volna a játszmát.
16) V e4—c4† B e8—e6		Következhett volna 23) F f4—
16) . . . K f7—f8-ra 17) e5×f6		g5 K e8—f8 24) V h7×d7 B c8—
		e8 stb. és sötét jól áll.
		23) V h7—g8† K e8—f7
		24) V g8—g7† K e7—e8
		25) H g5—h7 F d7—b5
		26) B h1—d1 Sötét feladja.

50. sz. játszma.

A két huszár játéka.

Játszották Cincinnatiában 1890 június 28-án.

A match 10-ik játszámája. Ezt és a következő játszmát a legszebb játszmákra kitüntetett díjjal jutalmazták.

Világos:	Sötét:	
Pollock.	Moehle.	
1) e2—e4	e7—e5	13) H b1—c3 H f8—d6
2) H g1—f3	H b8—c6	14) V d1—e2 O—O
3) F f1—c4	H g8—f6	15) b2—b3 Steinitz ehelyütt d2
4) H f3—g5	d7—d5	—d3-mal folytatja. A tett lépés
5) e4×d5	H c6—a5	azonban szintén teljesen correct.
6) F c4—b5†	c7—c6	15) . . . H f3—d4
7) d5×c6	b7×c6	16) F c1—b2 H d5—f4
8) F b5—e2	h7—h6	17) V e2—f1 f7—f5
9) H g5—h3	F lépést Steinitz	18) O—O—O V e5—e7
ajánlja legújabb könyvében, a		19) B h1—g1 F d6—a3
„Modern Chess Instructorban“.		20) V f1—a6 A vezér a 6-on ros-
9) . . . F c8×h3		szul áll, amint azt a következők-
10) g2×h3	V d8—d5	nyek igazolják. Jobb volt F b2×a3.
11) F e2—f3	e5—e4	20) . . . V e7—c5
12) F f3—g2	V d5—e5	21) F g2—f1 B f8—b8
		22) H c3—a4 V c4—e4!
		23) c2—c3 H a4—c3-ra világos
		elveszti a vezért.

23) . . .	F a3×b2†	30) . . .	V e5—d4
24) K c1×b2	V e4—d4	31) V a6×a5	B b5×a5
25) c3—c4	V d4—e4†	32) b4×a5	B a8—b8
26) K b2—a3	H f4—e6	33) B c1—b1	B b8—b5
27) c4—c5	H e6—d4	34) a5—a6	B b5—a5
28) B d1—c1	H d4—b6†	35) B b1—b4	V d4×d2
29) F f1×b4	B b8×b4	36) B b4—b8†	K g8--h7
30) b3—b4	H a4—b6 volt még az egyedüli védelem, a tett lépés után sötét rohamléptekkel halad előre.		Világos feladja.

51. sz. játszma.

Bécsi játék.

Játszották Cincinnati-ban 1890 június 29-én.

A match 12-ik játszámája.

Világos:	Sötét:	14) O—O	H b8—c6
Pollock.	Moehle	15) B f1—c1	B a8—c8
1) c2—e4	e7—e5	16) F g2—f1	H c3—a4
2) H b1—c3	H g8—f6	17) F f1—d3	H a4—c5
3) f2—f4	d7—d5	18) V d2—f4	h7—h6
4) f4×e5	H f6×e4	19) B c1—f1	f7—f6
5) H g1—f3	Ez állásban a legjobb folytatást illetően eltértek a nézetek. Legujabban 5) V d1—c2-öt vagy f3-mat tartják a legjobb folytatásoknak.	20) H f3—h4!	F e6—h3
5) . . .	F f8--e5	f6×c5-re 21) V f3×f8† V d8×f8	22) F d3—h7† stb. következhetnék, a csere után világosnak nyernie kell. g7—g5-re V f4—c1 következnek.
6) V d1—d2	H e4×c3	21) H h4—f5!	F h3×g1
7) b2×c3	O—O	Sötétnek nincs jobb lépése.	
8) d2—d4	F c4—e7	22) V f4—g4	V g8—f7
9) g2—g3	c7—c5	23) V g4×f7†	K f7—e6
10) F f1—g2	c5×d4	24) B f2×f1	B c8—c7
11) c3×d4	F e7—b4†	25) H f5—e7	f6—f5
12) F c1—d2	F b4×d2	26) B f1×f5	B c7×e7
13) V e2×d2	F c8—e6	27) V g7×f8	V d8×f8
		28) B f5×f8	Sötét feladja.

52. sz. játszma.

Francia meguyítás.

A Blackburne és Lee közt vívott match 7-ik játszámája.

Világos:	Sötét:	4) F c1—g5	F f8—e7
Blackburne.	Lee.	5) e4—e5	H f6—d7
1) e2—e4	e7—e6	6) F g5×e7	V d8×e7
2) d2—d4	d7—d5	7) V d1—d2	a7—a6
3) H b1—c3	H g8—f6	8) H c3—d1	O—O

- 9) F f1—d3 c7—c5
 10) c2 c3 H b8—c6
 11) H g1—e2 f7—f6
 12) f2—f4 f6×e5
 13) d4×e5 V d7—h4†

Sötét első gyöngye lépése A vezér d7-en igen jól állott. A tett lépés helyett b7—b5-nek kellett volna szeríntünk történnie. Ezesetben világos a vezéroidalon nem sáucolhatott volna el.

- 14) g2—g3 V h4—h5
 15) H d1—e3 b7—b5

E lépés, most nem oly erős, mint a 13-ik lépésben lett volna, mert a vezér nem fedezi az előnyomulást.

- 16) O—O—O F c8—b7
 17) B h1—g1 H c6×e5

Merész áldozat oly nagyerejű ellenféllel szemben, de azért sok kilátást nyújt.

- 18) f4×e5 H d7×e5
 19) H e2—f4 V h5—h6
 20) V d2—e2 B a8—e8

E lépés célja, hogy d5—d4-re H e3—f5 ne következhessek.

- 21) F d3—c2 d5—d4
 22) c3×d4 c5×d4
 23) B d1×d4 H e5—f3
 24) B d3—d7! H f3×g1
 25) V e2—d1 F c7—d8
 26) H e3—f4 V h6—g5
 27) h2—h4 V h5—c5

- 28) H g4—h6†! Világos 24-ik lépésével e szellemes kombinációt vezetett be.

- 28) . . . K g5—h8
 g7×h-ra V d1—g5† következnek.

- 29) V d1—d3 B f8—f5
 g7—g6-ra B d7×h7† stb. következhetnék.

- 30) H h6×f5 e6×f5

- 31) B d7—d8 V c5—e7

- 32) B d8×e8† V e7×e5

- 33) V d3—d1 V e8—e3†

- 34) K c1—b1 V e3 b6

Hiba; jobb volt h7—h6. A c8 futár nem forgott veszélyben, mert V e3—e1† kárpótlást nyújtott volna.

- 35) V d1—c1 F d8—e6

Sötét a tisztvesztéséget el nem kerülhette. F d8—e7-re V d1—d7 következnek.

- 36) V e1×e6 V b6×e6

- 37) H f4×e6 g7—g6

- 38) F c2—d1 H g1—h3

- 39) H e6—f4 H h3—f2

- 40) F d1—f3 K h8—g7

- 41) K b1—c2 h7—h6

- 42) K c2—d2 g6—g5

- 43) K d2—e3 H f2—g4†

- 44) F f3×g4 g5×f4†

- 45) K e3×f4 f5×g4

- 46) K f4×g4 K g7—g6

- 47) K g4—f4 Sötét feladja.

53. sz. játszma.

Skót csel.

Tanácskozási játszma.

*Játszották a „Budapesti sakkozó-társaság” helyiségében
 f. évi augusztus hónapban.*

Világos:	Sötét:
Diener Hugo és Lehner Vilmos.	Exner Győző és Makovetz Gyula
1) e2—c4	e7—e5
2) H g1—f3	H h8—c6
3) d2—d4	e5×d4
4) F f1—c4	F f8—c5

- 5) e2—c3 d7—d6
 Biztos lépés; a világos gyalogok centruma nem ígérkezik tartósnak.
- 6) c3×d4 F e5—b6
 Jobb mint F e5—b4†, amelyre világos K e1—f1-gyel folytatja és e4—e5, illetve V d1—a5† fenyeget.
- 7) h2—h3 H g8—f6

- 8) F c1—g5 Korai támadás, biztosabb lépés volt 8) O—O.
 8) . . . h7—h6
 9) F g5×f6 V d8×f6
 10) F c4—b5 F c8—d7
 11) F b5×c6 F d7×c6
 12) H b1—c3 O—O
 13) O—O B a8—e8
 14) d4—d5 F c6—d7
 15) V d1—d3 g7—g5!
 Az adott hadállásban kétségkívül a legerélyesebb lépés.
 16) H f3—h2 V f6—g6
 17) K g1—h1 f7—f5
 18) f2—f3 B e8—e7
 19) B a1—e1 B f8—e8
 20) a2—a3 Szükséges lépés, F b6—a5 megelőzése végett.
 20) . . . f5—f4
 21) B e1—e2 h6—h5
 22) B f1—e1 Világos az e gyaloggal szándékozik esetleg előnyomolni, azért teszi e lépést; figyelmen kívül hagyja azonban, hogy a sötét gyalogok most ellenállha-

tanul nyomulnak előre. Másrészt azonban kétségtelen, hogy sötétnek most már előbb utóbb túlsúlyba jönnie kell.

- 22) . . . g5—g4!
 23) f3×g4 h5×g4
 24) h3×g4 Más folytatás sem mentheti meg a játszmát.
 24) . . . F d7×g4
 25) B e2—c2 B e7—h7
 26) g2—g3 f4—f3
 27) B e1—f1 B e8—e5
 28) b2—b4 B e5—h5
 29) B f1—f2 Egyedüli lépés;
 29) . . . B h5×h2† 30) B c2×h2
 B h7×h2 és a következő lépésre matt fenyegetett.
 29) . . . B h5—h3
 30) H c3—d1 B h3×g3
 31) H d1—e3 F g4—h3

Világos feladja.

32) B c2—c1-re következhetnek F h3—g2† 33) K h1—g1 B h7×h2 34) K g1×h2 B g3—h3† s a következő lépésre matt.

54. sz. játszma.

Középesel.

*Játszották az Erkelsakktársaság zártkörű versenyén
 1888 november 3-án Budapesten.*

Világos: Exner Győző.	Sötét: Leypold Ernő.
1) e2—e4	e7—e5
2) d2—d4	e5×d4
3) F f1—c4	F f8—c5
4) H g1—f3	H g8—f6
5) O—O	H b8—c6
6) c2—c3	d4×c3
7) H b1×c3	O—O
8) e4—e5	H f6—g4
9) H c3—e4	F c5—b6
Kielégítőbb lett volna: F c5—e7 vagy H g4×e5.	
10) F c1—g5	V d8—e8
11) B f1—e1	H c6×e5

Az e-gyalognak ezen ütése most már hiba, amely a játszma elvesztését vonja maga után.

- 12) H f3×e5 H g4×e5
 13) V d1—h5 d7—d6
 14) H e4—f6† g7×f6
 15) F g5×f6 F b6×f2†

Kétségbeesett áldozatokkal próbálja még meg sötét játékát menteni; játszmája azonban már teljesen tarthatlan, a fenyegető matt csak pár lépéssel odázható még el.

- 16) K g1—h1 F c8—h3
 17) V h5×h3 V e8—d7

Világos a 6. lépésre mattot jelent.

Vegyesek.

*Grácban augusztus 31-én kezdődik a sakk-kongresszus, melynek tornájára a következők neveztek: Albin A., Bauer J. H., Berger J., Lasker E., Marco G., Minkwitz H., Mylius E. és két magyar játészó: Makovetz Gyula, (a Budapesti Sakkozó-Társaság kiküldöttje) és Dr. Noa Nagy-Beckerekről. A Budapesti Sakkozó-Társaság képviselőiben utazott oda Schuster Zsigmond titkár, a jeles feladvány szerző is. A kongresszus befejezése szeptember 9-ére van kitűzve. A mestertorna tiszteletdíjával Ő felsége egy remekművű ezüst serleget ajándékozott, melynek teledét egy sakktáblai király díszíti.

*A 3. bajor sakk-kongresszus főturnáján Regensburgban a következők a győztesek: 1. Greco 6 $\frac{1}{2}$ egységgel (díj 200 márka), a 2. és 3. Kürschner és Steif, 4. Dr. Emden, 5. Riedel. A mellékturnán győzött: Schmuck (1. díj 70 márka), Rampini és Rösch, Wielandt. A legközelebbi bajor sakk-kongresszus 1893-ban lesz.

*Augusztus 25-én kezdődött a nemzetközi sakk-kongresszus Manchesterben, mely 14 napra van tervezve. Nemzetközi mestertornáján 6 díj van, az 1. 80 font sterling s díjazva lesz a legjobb parti is. A nemzetközi főturnának 4 díja van.

*Steinitz kijelenti, hogy Csigozin kibívását egy levelezés útján megjátszandó mérkőzésre elfogadja. — A Steinitz-Gunsberg match is közel van megvalósulásához, amennyiben a szükséges költséget már majdnem összegyűjtötték az intező körök.

*A Blackburne és Lee között váltott matchet az első nyerte meg 6 nyert partival 3 veszített ellenében, míg 5 döntetlen volt.

*Sakkfeladványok megfajtése a jövő számban.

*Gráczból **táviratban** értesülünk róla, hogy Makovetz Gy. Bauer és Berger mesterek ellenében két remist játszott. Az 1. parti 7 óráig tartott.

Szerkesztői üzenetek

P. J. Miskolcz. A kérdéses ügyben még mindeddig semmi eredmény.

K. M. Zombor. Intézkedtünk az expedíció iránt.

Dr. G. S. Bécs. A küldeményt megkaptuk s igen örvendünk neki. De hát hol késnek a Goldiánák.

N. A. Nagyvárad. Még mindig nem válnak be. Nagyon is könnyű dolgok. Az elsőnél a gyalog még mindig léphetett egy lépést is, s így az en passant nincs indokolva.

Mag. Jónyó-és

könyvelői műintézet

Kaufmann József

Budapest,

V. Maria Theresia-utca

15 sz.

